

ҚЎШНАЙ

БОЛАЛАР МУСИҚА ВА САНЪАТ
МАКТАБЛАРИ УЧУН ЎҚУВ ДАСТУРИ

1. Уқтириш хати

Ушбу ўқув дастури болалар мусиқа ва санъат мактабларининг Давлат талаблари асосида «Ўзбек халқ чолғулари» йўналишининг кўшнай мутахассислиги ўқитилишининг мақсад ва вазифаларини, мазмун-моҳиятини белгилайди.

Мазкур дастур ўқувчиларнинг истеъдодини, маданий савиясини, ижрочилик маҳоратларини, эшитиш қобилиятини ҳар томонлама ривожлантириш билан бирга бадиий дидини шакллантириш ва дунёқарашини кенгайтириш, миллий ва жаҳон мусиқаларининг юксак намуналари билан таништириш ҳамда ижрочи – созандаларни тарбиялаш каби мақсадларни ўз олдига қўяди.

Ушбу мақсадни амалга ошириш учун кўшнай мутахассислиги бўйича билимларининг бошланғич асосларини ўргатиб, уларни санъат оламига етаклаш, жаҳон классик мусиқаси ва ўзбек халқининг мумтоз мусиқа мероси дурдоналарининг юксак намуналаридан кенг баҳраманд қилиш, эстетик билимлар тарғиботини йўлга қўйиш, иқтидорли ўқувчиларни шу соҳанинг ўрта махсус таълим муассасаларига тайёрлаш каби вазифаларни амалга оширишдан иборат.

Ўқув дастури мазмунли, ранг-баранг бўлиши билан бир қаторда ўқувчининг мусиқий дунёқарашини кенгайтириши, ижодий ва манавий қиёфасини шакллантириши ва ҳар бир асарни намоёнига ижро этиш кўникмасини ошириб бориши лозим. Унда ўзбек бастакорлари билан бир қаторда, қардош ва жаҳон композиторларининг асарларини ҳам бўлиши мақсадга мувофиқдир.

Дарс жараёнида ўқувчилар ижрочилик кўникма ва малакаларни шакллантиришлари билан бирга мутахассислиги бўйича чолғунинг тарихий манбалари, чолғуни моҳирона ижро этиб ўтган моҳир созандалар, бастакорлар ва чолғу ясовчи усталар ҳақидаги билимларга ҳам эга бўлишлари лозим.

Ушбу ўқув дастури болалар мусиқа ва санъат мактабларининг беш йиллик таълим йўналишига мўлжалланган бўлиб, бу давр ичида ўқувчи имкони борица мусиқа ижрочилигининг профессионал маҳоратини эгаллаши ва нотага қараб ижро этиш малакасини ҳосил этиши кўзда тутилган.

Мутахассислик синфи дарсларининг таълимий жараёнини амалга ошириш шакли яқка тартибда бўлиб, 1-4-синфларда ҳар бир ўқувчи учун ҳафтасига 2 академик соатдан 5-синфлар (битирувчи) учун 3 академик соатдан ўтилиши кўзда тутилган.

Ўқувчиларнинг ўзлаштиришларини аниқлаш

Бир ўқув йили давомида ўқувчиларнинг ўзлаштириши икки маротаба аниқланади:

1. Имтихонлар мазкур ўқув дастури асосида 5 синф(битирув) ва 2 синфдан 3 синфга ўтказиш ҳамда қолган синфларда академик концертлар бўйича амалга оширилади. Унда ўқувчилар турли жанр ва характердаги мураккабликдаги 5-6 асар ижро этишлари лозим.

2. Биринчи ярим йилликдаги академик концертда ўқувчилар мутахассислик фани ўқитувчисининг танлови асосида 4-5 та турли характердаги асар (этюд ва пьесалар) ижро этиб беришлари лозим.

3. Иккинчи ярим йилликда ўқувчи этюд,гамма ва мусикий атамалар бўйича техник синов топшириши лозим

4. Битирув имтихонида ўқувчи битирув дастурини ижро этади.

Биринчи йил таълим олувчи ўқувчи (1) академик концертдан озод этилиши мумкин

5-синф битирувчиларнинг имтихон дастурининг тинглови биринчи ва иккинчи ярим йилликда ижрога баҳо қўймасдан амалга оширилиши тавсия этилади.

1-синф ўқувчиларининг ижрочилик бўйича биринчи ярим йилликдаги академик концерти (тинглови) баҳосиз, иккинчи ярим йилликдаги академик концерти эса “3”, “4”, “5” каби баҳолар билан баҳоланади.

Ўқувчиларни ижрочиликка меҳр-муҳаббат уйғотиш, ижрочилик репертуарларини кенгайтириш ва сахна маданиятини ўзлаштиришлари мақсадида III чорқда ота-оналар учун академик кечаларни ташкиллаштириш тавсия этилади. Ушбу кечаларда ижро этилган асарлар академик концертлар дастурига кирмаслиги лозим.

Нотадан ўқиш малакалари март ойида ўтказилади. Гамма, арпеджио ва машқлар ҳақида билимларини нотадан ўқиш малакаларини аниқлаш жараёнида амалга оширилиши мақсадга мувофиқ.

Бундан ташқари 5-синф (ўқишни академик лицей ва касб-хунар коллежларида давом эттирувчи) битирувчилари март ойида техник синовдан (этюд, гаммлар, арпеджио, аккордлар бўйича) ўтишлари лозим.

Биринчи ва иккинчи ўқув йилининг бошига қадар ўқитувчи ҳар бир ўқувчи учун **шахсий иш режа** тузиб олган бўлиши керак.

Ҳар бир ярим йиллик якунида ўқитувчи ўқувчининг шахсий иш режасининг бажарилишини ундаги ўзгаришларни қайд этиб боради, йил якунида эса ўқувчининг мусикий иқтидори, меҳнатсеварлиги ва ўзлаштиришига қараб кейинги ярим йиллик режаларини амалга оширади. Унинг муваффақиятлари тўғрисида тавсивнома шахсий ўқув иш режасига ёзилади.

Ўқувчининг битирув дастури биринчи ярим йиллик якунига қадар ўқитувчи томонидан тақдим этилиши ва бўлим мудири томонидан тасдиқланиши лозим.

УСЛУБИЙ КЎРСАТМАЛАР

Дарс ўтиш мураккаб ижодий меҳнат жараёнидир. Ўқитувчи ўқувчи билан дарс ўтишни бошлаганда, аввал уйга берилган вазифа ўқувчи томонидан ижро этиш жараёнида хатога йўл қўйилса ҳам уни тўхтатмасдан охиригача эшитиб олиш мақсадга мувофиқдир. Ўқувчи томонидан йўл қўйилган хатоларни кўрсатиш, тушунтириш ва тўғрилаш ишлари берилган асарни қайта ижро этиш жараёнида бажарилади.

Ўқитувчи тушунтириш ишларини қўшнайда ижро этиб кўрсатиш билан узвий боғланган ҳолда дарс ўтиш шакл ва услубий жиҳатдан тўғри олиб борилаётган ишдан далолат беради. Шунда ўқувчининг дарсга бўлган диққат ва эътибори тўла жалб этилади ҳамда унга қизиқиши ортади. Мутахассислик бўйича ўқитувчи ҳар дарсда таълим-тарбия ишларининг асосий масалаларини амалга ошириш учун муайян босқичда айниқса энг қулай бўлган ва натижа берадиган воситаларни танлайди.

Қўшнай чалишда қоматни тутиш дейилганда ижрочининг гавда ҳолати, чолғуни ушлаш олиш ва товушни чиқариш йўли тушунилади. Бунда елкалар сал керилган тирсаклар бир оз кўтарилган ҳолда тутилиши лозим, акс ҳолда, кўкрак қафаси сиқилиб, нафас олиш қийинлашади.

Қўшнай чолғусини ушлаганда куллар ҳолати табиий, эркин бўлиши лозим, шундагина ҳар қайси бармоқнинг енгил ҳаракат қилиши учун имконият яратилади. Товушни тембр жиҳатдан тўғри ҳосил қилиш учун маълум қоидаларга риоя қилиш зарур. Товуш ҳосил қилишда лабларга ўта зўр бермаслик лозим, пуфлаб чиқарилаётган ҳавонинг кучи муайян баландликдаги товуш учун зарур нормада бўлиши лозим, бунда ҳаво оқими лаблар оралигини кенгайтирмаслиги керак.

Пуфлаб ижро этиладиган чолғуда ижро этаётганда нафас олиш ва нафас чиқариш гоҳ бир текис, гоҳ аста тезлашиб, гоҳ эса оҳиста секинлашиб боради. Бу ижро этилаётган асарнинг характериға, қўйнинг айрим жойлари ва оҳангига боғлиқдир. Нафаснинг энг тўғри услуби диафрагмаль ёки кўкрак қорин услубидир. Бу услуб учун елкани кўтармасдан ва бўйин мускулларига ҳеч қандай зўр келтирмасдан нафас олиниши лозим. Бу ҳолда диафрагма актив ишлайди ва нафас олиш чуқурлашади.

Шундай қилиб, ижрочилик нафасини тўғри бажариш шартлари аниқ ва оддий бўлиб, бу шартлар диафрагма, пастки ва ўрта қовурғаларнинг фаоллиги ҳамда нафас олганда елкаларнинг қимирламаслигидан иборат.

Нафас мусиқавий ифодаликнинг энг муҳим воситаларидан биридир. У ижрочида қанчалик тараққий этган бўлса, унинг куйга мослиги ва товуш сифати ёрқин, тиниқ ва хилма-хил бўлади.

Нафас олиш малакасини ҳар тамонлама тараққий эттириш ва ундан мусиқавий ифодаликнинг воситаси сифатида барча турдаги ижро усулларини кенг ўрганиш мумкун.

Қўшнай чолғусида теникавий ижрочилик маҳоратни ривожлантиришда гамма, арпеджио, турли машқ ва этюдларни мунтазам равишда ўрганиб бориш катта аҳамиятга эгадир. Гамма, арпеджио, машқ ва этюдлар устида ишлашда ижрочиликнинг сифатига, майин ҳаракатига ва унинг юмшоқ ижросига, товушнинг нафислигига, ритмни аниқ ҳис этиш аниқлилигига, муסיқавий садо (интонация)нинг аниқлилигига ва ҳоказоларга эътибор бериш зарур.

Ўқувчи учун ўзлаштириши қийин бўлган ўқув материални ёнлаб ўтмай, балки ўқувчида бундай қийинчиликларни енгишга кўникма ҳосил қилиш, ўзлаштиришда яхши натижаларга олиб келади. Фақат енгил ўқув материаллари устида ишлаш эса ўқувчининг мураккаб техник ижрочилик ривожланишига йўл қўймайди, маълум даражада унинг умумий муסיқавий ижрочилик ривожланишини чеклаб қўйиши мумкин. Ҳар бир ўқувчининг асосий имкониятларига қараб ўқитувчи унга аниқ вазифа бериши ва унинг бажарилишини мунтазам равишда текшириб бормоғи мақсадга мувофиқдир.

Товуш тўлқинланиши (вибрация) характери ҳам қўшнайчининг ижрочилик мақсадлари билан чамбарчас боғлиқдир. Товуш тўлқинланишини ижро этаётганда мушакларнинг ортиқча зўриқишига йўл қўймаслик, товуш тўлқинланишини ҳосил қилиш малакасини ўзлаштиришдаги муҳим омилдир.

Муסיқа асарини ўрганишга киришишдан аввал ўрганилаётган асарни таҳлил этиш юзасидан ўтказиладиган мунтазам машғулотлар ўқувчининг ижрочилик камолотида катта роль ўйнайди. Масалан: янги асарни ўрганишдан аввал ўқувчини муסיқа асарининг калит олди белгилари, қайси тоналликда ёзилганлиги, асарнинг муסיқа безаклари, унинг динамик белгилари ва бошқалар билан таништирилади. Муסיқа асарининг мураккаб жойлари ўқувчига тушунтирилади ва ҳоказолар...

Фортепиано жўрлигида ижро этиш ўқувчиларни ансамблда ижро этишга ўргатади. Бу эса ўқувчиларнинг гармоник эшитиш қобилиятини ривожлантиради.

Янги асар берилаётган вақтда ўқитувчи аввалам бор ушбу асарни ўқувчига ўзи жўрновоз билан биргаликда аниқ ижро этиб бериши мақсадга мувофиқдир.

НОТАНИ ВАРАҚДАН ЎҚИШ ВА ТАҲЛИЛ ЭТИШ

Нотани варақдан ўқиш ва таҳлил этиш бу жуда муҳим жараён дир. Ўқувчи таълим олаётган муסיқа мактабида ансамбль ёки оркестрда ижро этишда нотани варақдан ўқиш кўникмаси яхши ривожланган бўлиши керак. Бунинг учун шахсий ўқув режасидаги асарлардан ташқари ўқувчига турли мазмундаги кичик асарларни варақдан ўқиш вазифаси берилади.

Мутахассислик синфида нотани варақдан ўқишлари ўқувчиларнинг ўзлаштиришларига ҳар томонлама ёрдам беради. Шу сабабли ўқувчи 2-синфдан бошлаб нотани варақдан ўқишни ўрганиб бориши зарур. Нота номларини варақдан ўқиш ва таҳлил этиш бир-бирига узвий боғлиқдир.

Ўқитувчи ўқувчига варақдан ўқиш ва таҳлил этиш учун тегишли муסיқа асарларини пухта ўйлаб танлаши керак.

Бунда ўқувчининг дарсга қизиқиши, муносабати, қобилитини ва маҳоратини ҳисобга олиши керак бўлади.

Ўқувчиларнинг ансамбль ва оркестрда ижро этишлари ҳам нотани варақдан онгли равишда тўғри ва тез таҳлил этиш малакасини ривожлантириши учун уларга мусиқа адабиёти билан мустақил танишиш кўникмасини танишишига интилиш ҳиссини уйғотади.

2. Ўқувчилар тайёргарлик даражасига қўйиладиган зарурий талаблар

Ўқувчиларнинг кўшнай чолғусида ижрочилик даражалари бўйича эгаллаган билим, кўникма ва малакалари таълим мазмунига мувофиқ ишлаб чиқилган бўлиб, назарий ва амалий фаолиятлар мажмуасидан ташкил топган ҳамда улар қуйидагилардан иборат.

- кўшнай созининг барча ўзига хос хусусиятларини билиш ва уларнинг оилаларини товуш тембрларини фарқлаш;

- турли жанр ва мураккабликдаги техник, полифоник ва композиторлар асарларидан намуналарини бадиий ва техник жиҳатдан мукамал, мазмунан идрок этган ҳолда ижро эта олиш;

- яқка ва ансамлда жўрнавоз бўла олиши, муқий асарни нотадан ўқий олиш;

- куйга тавсиф бериш;

- халқ мусиқа мероси ҳақида тушунчага эга бўлиш;

- мусиқага оид атамаларни билиш;

- мусиқанинг ифода воситаларини билиш;

- ижрочилик турларини ижро садоларидан фарқлай олиш.

- мусиқа жанрларини билиш ва ижро услубидан уларни фарқлай олиш;

- ҳар бир маҳаллий услубда ўзига хос ижрочилик услублари ва чолғу асбобларини билиш;

- Фарғона-Тошкент, Самарқанд-Бухоро, Сурхондарё-Қашқадарё, Хоразм ижрочилик услублари халқ куйи намуналаридан ижро эта олиш;

- миллий мусиқа амалиётида ўзбек халқ оммавий ва касбий мусиқа жанрларининг маҳаллий услуб вариантларини тинглаб ажрата олиш;

- Жаҳон халқлари мумтоз мусиқа намуналари ва композиторлар асарларидан намуналар ижро эта олиш;

3. Йиллик талаблар ва ўқувчилар ижро этишлари учун тавсия этилган намунавий асарлар (синфлар кесимида)

1- СИНФ ТАЛАБЛАРИ

1. Кўшнай чолғу асбоби билан танишиш.
2. Гавда бош ва қўлни тўғри қўйиш (постановка).
3. Нафас олиш, товуш ҳосил қилиш ва товушни бошқариш, чолғуда нота жойлашувини ўзлаштириш.
4. Нота тексти, оддий штрихлар (лига, лигато), динамик белгилар ва аппликатура белгиларини ўзлаштириш ва товуш жарангининг сифатли бўлишига ва ритмнинг тўғри ва аниқлигига эришиш.
5. Энг оддий гаммаларнинг 1 октава оралиғида ижро этиш.
6. Ўқув йили давомида 2 та мажор, 2та минор, 4та этюд ва 10-12 кичик асарни

фортепиано жўрлигида ўзлаштириш керак.

1-СИНФ **АКАДЕМИК КОНЦЕРТЛАР ВА ТЕХНИК СИНОВЛАР ДАСТУРИ**

I-ярим йиллик:

1. 1-та Мажор ва минор гаммаси 1 октова оралигида
2. 2-та Турли характердаги Этюдлар (нотага караб)
3. 5-6 та Кичик асар.

II- ярим йиллик:

1. 1-та Мажор ва минор гаммаси 1 октова оралигида
2. 2-та Турли характердаги Этюдлар (нотага караб)
3. 5-6та Кичик асар.

ТАХМИНИЙ АСАРЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбек халқ куйи	Офтоб чикди.
2. А.Илёсов	Капалак.
3. А.Муҳамедов	Арча.
4. Ўзбек халқ кўшиғи	Ўлан.
5. И.Акбаров	Арча байрами.
6. А.Илёсов	Самолёт.
7. М.И.Глинка	Песня «Ночь осенняя любезная».
8. П.И.Чайковский	Русская песня.
9. Рус халқ кўшиғи	Не летай, соловей.
10. Украин халқ кўшиғи	Ой, джигуне, джигуне.
11. Акбаров И.	Арча байрами.
12. Абдуллаев К.	Олма.
13. Абдуллаев К.	Куёнлар.
14. Бабаев С.	Кўзичоғим.
15. Гиенко Б.	Барабанчи куёнча.
16. Гиенко Б.	Қашқарча.
17. Надеждин Б.	Ватаним.
18. Надеждин Б.	Қалдирғоч.
19. Қодиров Ғ.	Мерган.
20. Қодиров Ғ.	Бинафша.
21. Қодиров Ғ.	Айиқча.
22. Назаров Ф.	Мактабим.
23. Носимов М.	Булбулчам.
24. Д. Зокиров	Ёшлик кўшиғи
25. Поляк халқ кўшиғи	Каккужон

26.Ж.Усмонов
27.Ўзбек халқ куйи

Полька
Яллама-ёрим
Этюдлар

1. Платонов – машқлар
2. Платонов – этюдлар
3. Радионов – этюдлар

2-СИНФ ТАЛАБЛАРИ

1. Товуш чиқариш ва техник ижрочилик малакаларини мураккаброқ ўлчовларда ижро қилиш.
2. Штрихлар ва уларнинг алмашинувини ўрганиш. Позицияларни ўрганиш ва уларни бирлаштириш.
3. Позициялар бирлигида гаммалар ва арпеджиоларни чалиш.
4. Трель учун унча қийин бўлмаган машқлар.
5. Йил давомида қуйидагиларни ўзлаштириш лозим; гаммалар ва арпеджиолар 3-4 та, турли техник даражадаги этюдлар 3-4та, асарлар 10-12 та.

2-СИНФ

АКАДЕМИК КОНЦЕРТЛАР ВА ТЕХНИК СИНОВЛАР, ИМТИХОН ДАСТУРИ

I- ярим йиллик:

1. 2 та мажор-минор гаммалар ва арпеджиолар.
2. 2-3 этюд.
3. 4-5 асар.
 - a. Жаҳон мумтоз композиторлари асари
 - b. МДХ халқ куйлари ёки композиторлари асари
 - c. Ўзбек халқ куйи
 - d. Ўзбек композиторлари асари

II- ярим йиллик:

1. 2 та мажор-минор гаммалар ва арпеджиолар.
2. 2-3 этюд.
3. 4-5 асар

ТАХМИНИЙ АСАРЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбек халқ куйи Олма-анор.

2. Ўзбек халқ куйи
3. Ўзбек халқ куйи
4. Ўзбек халқ куйи
5. Ўзбек халқ куйи
6. Ўзбек халқ куйи
7. В.Моцарт
8. Н.Глинка
9. П.Чайковский
- 10.А.Гедике
- 11.В.Музаффаров
- 12.Одилов А.
- 13.Зокиров Д.
- 14.Мушель Г.
- 15.Ўзбек халқ куйи

- 16.Ил.Акбаров
- 17.Б.Надеждин
- 18.С.Юдаков
- 19.А.Мухаммедов
- 20.Қорақалпоқ халқ куйи

Гул лола
 Нималар деганим сизга.
 Қора соч.
 Қашқарча.
 Қайларга борай.
 Песня постушка
 Жаворонок
 Колыбельная
 Русская песня
 Татарская песня
 Фарғонача.
 Гулхан.
 Жамалагим.
 Қари наво (Т.Собинов кайта
 ишлаган).
 Гуллола
 Рақс
 Давра қўшиғи
 Лола
 Бибигул

Этюдлар

1. Платонов – машқлар
2. Платонов – этюдлар
3. Радионов – этюдлар
4. Яньшинов - этюдлар

3-СИНФ ТАЛАБЛАРИ

1. Ижрочилик нафасини ривожлантириш.
2. Акцент (урғу) бармоқлар ҳаракати тезлигини ривожлантириш.
3. Диапазонни 2^{чи} октавадаги **соль** товушгача кенгайтириш, 4 та белгигача гаммалар ижро қилиш. Навбатдаги позицияларни ўрганиш, уларни турли хилда бирлаштириш. Хроматик гаммалар билан танишув. Енгил асарларни таҳлил этиш малакасини ўстириш.
4. 4-6 та этюд,
5. 10-12 асар.

3-СИНФ

АКАДЕМИК КОНЦЕРТЛАР ВА ТЕХНИК СИНОВЛАР ДАСТУРИ

I- ярим йиллик:

1. Гаммалар ва арпеджиолар.

2. 2-3 этюд.
3. 4-5 асар.
4. 1та йирик асар.

II- ярим йиллик:

1. Уч октавали гаммалар ва арпеджиолар.
2. 2-3 этюд.
3. 4-5 асар.
4. 1та йирик асар

ТАХМИНИЙ АСАРЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбек халқ куйи	Қари наво
2. М.Тоиров қайта ишлаган	Вальс
3. Хоразм халқ куйи	Норим - норим
4. Ўзбек халқ куйи	Таржи наво
5. Т.Жалилов	Отмагай тонг
6. Гиенко Б.	3 асар (Қашқарча, Дўланча, Уфори).
7. Муҳамедов А.	Куйлайман.
8. Назаров Ф.	Орзу.
9. М.Ашрафий	Ёшлик қўшиғи
10.Д.Зокиров	Гулхан
11.Ф.Мирусмонов	Шодлик
12.М.Мирзаев	Янги тановар
13.Х.Мухаммедов	Арча қўшиғи
14.Х.Мухаммедов	Эрталаб
15.Ф.Назаров	Даврамизга келингиз

Этюдлар

1. Платонов – машқлар
2. Платонов – этюдлар
3. Вольфарт – этюдлар

4-СИНФ ТАЛАБЛАРИ

1. Штрихлар устида ишлаш, уларнинг бирмунча мураккаб бўлган турларга алмашинув услубларини эгаллаш. Позицияларни ўзлаштириш.
2. Гаммаларни, арпеджиоларнинг турли хилларини ўрганиш.
3. Мақом куйларида учрайдиган нолалардан маълум даражада хабардор бўлиш.
4. Ўқувчи оркестр ёки ансамбль билан ўз маҳоратини ошириб бориш.
5. Ўқув йили давомида ўқувчи куйидагиларни ўзлаштириши лозим:
3-4 та гамма ва арпеджио, 4-6 та этюд, камида 10-12 та асар.

4-СИНФ

АКАДЕМИК КОНЦЕРТЛАР ВА ТЕХНИК СИНОВЛАР ДАСТУРИ

I- ярим йиллик:

1. Уч октавали гаммалар ва арпеджиолар.
2. 3-4 этюд.
3. 4-5 асар.
4. 1-2 йирик асар

II- ярим йиллик:

1. Уч октавали гаммалар ва арпеджиолар.
2. 3-4 этюд.
3. 3-4 асар.
4. 1-2 йирик асар

ТАХМИНИЙ АСАРЛАР РЎЙХАТИ

1. Косенко В.	Мазурка.
2. Моцарт В. А.	Менуэт (ре-мажор).
3. Бетховен Л.	Полонез.
4. Бетховен Л.	Менуэт.
5. Глюк Х.	Менуэт (фа-мажор).
6. Муҳамедов А.	Алла.
7. Жаббаров К.	Диёримсан.
8. Ўзбек халқ кўшиғи	Диёримсан (Б.Гиенко қайта ишлаган).
9. Ўзбек халқ кўшиғи	Тановар (Д.Зокиров қайта ишлаган).
10. Ўзбек халқ кўшиғи	Соғиниб (Д. Зокиров қайта ишлаган).
11. Юдаков С.	Алла.
12. Т.Жалилов	Ўйнасин
13. Ўзбек халқ куйи	Дилхирож
14. М.Мирзаев	Баҳор вальси
15. Ўзбек халқ куйи	Муножот
16. Ўзбек халқ куйи	Дилбар
17. Ўзбек халқ куйи	Читти гул

Этюдлар

1. Платонов – машқлар
2. Платонов – этюдлар
3. В.Вольфарт – этюдлар
4. Флейта учун этюдлар (Москва -1989 й. Издательство “Музыка”)

5-СИНФ ТАЛАБЛАРИ

1. Битирув имтихони дастурини тайёрлаш.
2. Ўтилган барча гамма ва арпеджиоларнинг ҳамма шаклларини такрорлаш. Этюд ва гаммаларни турли техник даражада ўрганиш.
3. Битирув имтихони дастуридан ташқари ўқувчи яна 3-4 та асар ўрганиши лозим.
4. Битирув имтихони дастури куйидагилардан ташкил топиши лозим: йирик асарлар; турли характердаги 2-3 та асар (улардан бири виртуоз ижро этиш характерига эга бўлиши лозим).

5-СИНФ

ИМТИҲОН ДАСТУРИ

1. 1 полифоник асар (ёки йирик формадаги асар);
2. Турли характердаги 3-4 та мусиқа асари (улардан бири виртуоз ижро этиш характерига эга бўлиши лозим)
3. 2-3 таси ўзбек халқ асарларидан ташкил топган бўлиши лозим.

АСАРЛАРНИНГ ТАХМИНИЙ РЎЙХАТИ

1. Комаровский А.	Концерт (ля-мажор)
2. Бах И.	Концерт (ля-минор)
3. Моцарт В. А.	Концерт
4. Чайковский П.И.	Песня без слов.
5. Римский-Корсаков Н.	Песня индийского гостя из оперы «Садко».
6. Бородин А.	Красавица рыбачка.
7. Аренский А.	Кукушка.
8. Аренский А.	Фуга на тему «Журавель».
9. Кюи Ц.	Восточная мелодия.
10. Кюи Ц.	Колыбельная.
11. Кюи Ц.	Непрерывное движение.
12. Глиэр Р.	Романс (до-минор).
13. Прокофьев С.	Гавот из «Классической симфонии».
14. Бах И.	Сицилиана.
15. Гендель Г.	Ларгетто.
16. Назаров Ф.	Кўшиқ ва рақс
17. Қодиров Ғ.	Рақс.

18.Ашрафий М.	Фарғонача кўшиқ.
19.Гиенко Б.	3 қисмли хоразмча сюита
20.Гиенко Б.	«Ёлғиз» сюитаси.
21.Содиқов Т.	«Сарвиғул» романси
22.Ўзбек халқ куйи	Хоразмча кўшиқ
23.Ўзбек халқ куйи	Сегоҳ
24.Акбаров И.	Алла.
25.Юдаков С.	«Куйлама соқибжамол» романси.
26.Содиқов Т.	«Баҳор» романси.
27.Жалилов С.	Романс.
28.Ўзбек халқ куйи	«Роҳат»
29.Хоразм халқ куйи	«Оразибон лазги»
30.Ўзбек халқ куйи	«Тановар»
31.Ўзбек халқ куйи	«Шароб»
32.Ўзбек халқ куйи	«Гулбаҳор ва тановар»
33.Н.Бакланов	«Мазурка»
34.Тожик халқ куйи	«Найрез»
35.А.Абдурасулов	«Гулузорим»
36.Ю.Раджабий	«Не наво»
37.Ўзбек халқ куйи	«Диёримсан»
38.М.Муртазаев	«Таманно»

Этюдлар

1. Платонов – машқлар
2. Платонов – этюдлар
3. Радионов – этюдлар
4. Яньшинов – этюдлар
5. Флейта учун этюдлар (Москва -1989 й. Издательство “Музыка”)

АДАБИЁТЛАР

1. Петросянц А., Тоиров М.	«Най дарслиги»
2. Назаров И.	«Школа игры на габое»
3. Петросянц А.	«Най дарслиги» Тошкент 1963 й.
4. Илесов А.	«Дутор дарслиги»
5. Собиров А.	«Най наволари»
6. Хрестоматия для скрипки в III 3-4 класс Пьесы и произведения крупной формы. Издательство «Музыка» Москва 1995.	
7. Хрестоматия для скрипки 2-3 класса Пьесы и произведения крупной формы. Москва «Музыка» 1989г.	
8. Хрестоматия для скрипки 5-класса Произведения крупной формы пьесы Москва «Музыка» 1987г.	
9. О.Назаров Кашкар рубоб . «Нишон-Ношир» Тошкент -2013 й.	
10.Б.Бозоров Саксофон.Тошкент «Нишон -Ношир»- 2013 й.	
11.Песенник для малышей Москва «Музыка» 1984 г.	

12. Гулчехра Мухамедова Дутор «Шарк Нашриёт-матбоа аксиядорлик компанияси Бош тахририяти Тошкент- 2014 й.
13. О.М.Холмухамедов. «Гижжак» синфи методикаси. Тошкент. Гафур Гулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти 1987 й
14. А.И.Давидов «Гижжак» алыт дарслиги «Ўқитувчи» нашриёти Тошкент 1972 й.
15. А.Одилов. А.Петросянц. Чанг дарслиги. В - II. «Ўқитувчи» нашриёти. Тошкент-1976 й.
16. Хрестоматия для флейты 5 класс. Пьесы, ансамбли. Москва «музыка» Хрестоматия для скрипки В- III. 3-4 класс Издательство «Музыка» Москва 1972 й.
17. М.Х.Тоиров. А.И.Петросянц «Най». Гафур Гулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти Тошкент-2002 й.
18. Этюды для флейты 1-5 класс Москва «Музыка» 1989 г.